

Ιστορική ψήφος στη Γαλλία: Τέλος στον νόμο που νομιμοποιούσε τη δουλεία 180 χρόνια μετά την κατάργησή της

/ [Γενικά Θέματα](#) / [Ειδήσεις και Ανακοινώσεις](#)

Σχεδόν 180 χρόνια μετά την κατάργηση της δουλείας, η Γαλλία κατήργησε ομόφωνα τον «Κώδικα των Μαύρων»

Η Γαλλία κατήργησε οριστικά τον αποικιακό νόμο Code Noir (Μαύρος Κώδικας), σχεδόν 180 χρόνια μετά την κατάργηση της δουλείας. Ο νόμος αυτός, που επέτρεπε τη μεταχείριση ανθρώπων ως ιδιοκτησία, παρέμενε τυπικά σε ισχύ από τον 17ο αιώνα.

Την Πέμπτη, η εθνική συνέλευση της χώρας ψήφισε ομόφωνα υπέρ της κατάργησής του, σε μια σπάνια στιγμή πολιτικής ενότητας. Η απόφαση, που εγκρίθηκε με 254 ψήφους υπέρ και καμία κατά, βάζει τέλος σε έναν νόμο που είχε υπογραφεί το 1685 από τον βασιλιά Λουδοβίκο ΙΔ΄ και καθόριζε τη μεταχείριση των σκλαβωμένων ανθρώπων στις γαλλικές αποικίες.

Ιστορική αναγνώριση και πολιτική διάσταση

Η ψήφιση θεωρείται σημαντικό βήμα στην αναγνώριση του ρόλου του Παρισιού

στη δουλεία και ανοίγει τον δρόμο για πιθανές αποζημιώσεις, ιδέα που είχε θέσει πρόσφατα ο πρόεδρος Εμανουέλ Μακρόν. Ο Γάλλος ηγέτης είχε δηλώσει ότι ο Code Noir «δεν θα έπρεπε ποτέ να είχε επιβιώσει μετά την κατάργηση της δουλείας» το 1848.

«Η σιωπή, ακόμη και η αδιαφορία που διατηρήσαμε για σχεδόν δύο αιώνες απέναντι σε αυτόν τον Κώδικα, δεν είναι πλέον παράλειψη· έχει γίνει μορφή προσβολής», είχε προσθέσει. Ο Μακρόν επισήμανε επίσης ότι το ζήτημα των αποζημιώσεων είναι κάτι «που δεν πρέπει να αρνηθούμε», αν και «δεν πρέπει να κάνουμε ψεύτικες υποσχέσεις».

Συγκίνηση και ιστορική φόρτιση στη Βουλή

Η συζήτηση στη Γαλλική Εθνοσυνέλευση ήταν φορτισμένη συναισθηματικά, με πολλούς βουλευτές να εκφράζουν έκπληξη που ο νόμος εξακολουθούσε να υπάρχει. Ο βουλευτής από τη Μαρτινίκα, Steevy Gustave, του οποίου οι πρόγονοι είχαν υποδουλωθεί, μίλησε με δάκρυα στα μάτια: «Κανένα ψήφισμα δεν μπορεί να επανορθώσει αιώνες κατεστραμμένων ζωών. Δεν είμαστε απόγονοι σκλάβων, είμαστε απόγονοι ανθρώπων γεννημένων ελεύθερων που μειώθηκαν στο χειρότερο – στη δουλεία».

Ο Max Mathiasin, βουλευτής από τη Γουαδελούπη και εισηγητής της πρότασης κατάργησης, παραδέχθηκε ότι, αν και είχε αγοράσει αντίγραφο του αρχικού κειμένου, δεν είχε καταφέρει ποτέ να τα διαβάσει πλήρως. «Ως δισέγγονος ανθρώπων που υπέστησαν δουλεία, δεν μπόρεσα ποτέ να το διαβάσω ολόκληρο. Φτιάχτηκε από ανθρώπους, εναντίον ανθρώπων», είπε, τονίζοντας ότι η ψήφος αυτή αποτελεί «έναν τρόπο να αποκαταστήσουμε τους προγόνους μας και την ανθρωπιά μας».

Η βαριά κληρονομιά του Code Noir

Ο Μαύρος Κώδικας περιλάμβανε 60 άρθρα που ρύθμιζαν κάθε πτυχή της ζωής των σκλαβωμένων. Το άρθρο 44 όριζε ότι ένα άτομο θεωρείται «κινητή ιδιοκτησία», ενώ άλλα άρθρα προέβλεπαν ακρωτηριασμούς για όσους δραπέτευαν και μηδενική αξία στον λόγο ενός σκλαβωμένου ανθρώπου.

Η Γαλλία υπήρξε η τρίτη μεγαλύτερη δύναμη στο δουλεμπόριο, μετά τη Βρετανία και την Πορτογαλία, μεταφέροντας περίπου 1,4 εκατομμύρια Αφρικανούς στις αποικίες της. Ο πλούτος από τις φυτείες ζάχαρης συνέβαλε στην ανάπτυξη πόλεων όπως η Νάντη και το Μπορντό.

Η πιο πλούσια αποικία, το Σαιν-Ντομίνγκ, εξεγέρθηκε το 1804 και ανακήρυξε την ανεξαρτησία της ως Αϊτή. Ωστόσο, το Παρίσι ανάγκασε τους απελευθερωμένους

να πληρώσουν αποζημιώσεις για τις «ζημίες» των πρώην ιδιοκτητών, χρέος που εξοφλήθηκε μόλις το 1947.

Αποικιακή ανισότητα και σύγχρονη Γαλλία

Μετά την κατάργηση της δουλείας, η Γαλλία διατήρησε αρκετές αποικίες της. Η Γουαδελούπη, η Μαρτινίκα, η Γαλλική Γουιάνα και η Ρεϊνιόν έγιναν υπερπόντια διαμερίσματα το 1946. Παρά το γεγονός ότι οι κάτοικοί τους είναι Γάλλοι πολίτες, οι περιοχές αυτές παραμένουν από τις φτωχότερες της χώρας, με ανεργία σχεδόν διπλάσια από εκείνη της μητροπολιτικής Γαλλίας.

«Στη Γουαδελούπη, οι σημαντικότερες θέσεις στο κρατικό σύστημα κατέχονται από λευκούς», δήλωσε ο Mathiasin, αναδεικνύοντας τις ανισότητες που εξακολουθούν να υπάρχουν.

Ο Pierre-Yves Bocquet, αναπληρωτής διευθυντής του Ιδρύματος Μνήμης της Δουλείας, σημείωσε ότι ο Code Noir βρίσκεται στη ρίζα της «αποικιακής εξαίρεσης» της Γαλλίας, καθώς εγκαθίδρυσε την ιδέα ότι το σύνθημα της Δημοκρατίας – ελευθερία, ισότητα, αδελφосύνη – δεν ίσχυε για όλους. «Ακόμη και σήμερα, δεχόμαστε ότι οι άνθρωποι στα υπερπόντια εδάφη μπορεί να έχουν λιγότερα δικαιώματα από αυτούς στη μητροπολιτική Γαλλία», ανέφερε.

tanea.gr